C U R T E A D E A P E L B Ă L Ț I

Dosarul nr. 1a-116/2022 **Prima instanță**: Judecătoria Edineț sediul Central
1-19040802-03-1a-07022022 Judecător: Ghenadie Bîrsan

D E C I Z I E
în numele Legii

07 noiembrie 2023 mun. Bălți

Colegiul penal al Curții de Apel Bălți,

În componenta :
Președintele ședinței de judecată, judecătorul ***** Scutelnic Viorel
Judecătorii Pușcaș Oleg
Moraru
Grefier Iana Frasina
Cu participarea :
Procurorului Liliana Pasat
Avocatului Iurie Bargan

a judecat în ședință de judecată publică în ordine de apel apelul procurorului în Procuratura raionului Edineț Nadejda Podgurschi declarat împotriva sentinței Judecătoriei Edineț sediul Central din 16 decembrie 2021 în cauza penală de învinuire a lui:

Ursu Igor *****, ne angajat în câmpul muncii, supus serviciului militar, anterior ne judecat;

în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(4) Cod penal al RM,-

Angheluța Mihaela *****, căsătorită, un copil minor la întreținere, studii superioare, ne angajată în câmpul muncii, ne supusă serviciului militar, anterior ne judecată;

în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(4) Cod penal al RM,-

și

Angheluța Anatolie *****, căsătorit, un copil minor la întreținere, studii medii, ne angajat în câmpul muncii, supus serviciului militar, anterior ne judecat;

în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(4) Cod penal al RM,-

Termenele de judecare a cauzei:
Instanța de fond: 05.07.2019-16.12.2021;
Instanța de apel: 07.02.2022-07.11.2023.

Procedura de citare legală executată.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ținând cont de argumentele apelului, materialele cauzei, opiniile participanților la proces și prevederile legale, pentru expunere asupra apelului, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă:

Soluția și argumentele instanței de fond:

Prin sentința Judecătoriei Edineț sediul Central din 16 decembrie 2021 Ursu Igor ***** învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin.(4) Cod penal al RM a fost achitat din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

Angheluța Mihaela ***** învinuită în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin.(4) Cod penal al RM a fost achitată din motiv că fapta inculpatei nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

Angheluța Anatolie ***** învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin.(4) Cod penal al RM a fost achitat din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

La fel, prin sentință instanța s-a expus asupra acțiunii civile înaintate de partea vătămată **********, recuperării cheltuielilor judiciare și corpurilor delicte.

Pentru a se pronunța cu sentința în cauză prima instanță *în fapt* a constatat că, Ursu Igor ***** a fost învinuit de faptul că acționând prin înțelegere prealabilă și împreună cu Angheluța Anatolie și Angheluța Mihaela, manifestând un comportament viclean, având scopul de a dobândi ilicit bunurile altei persoane, prin înșelăciune și inducere în eroare a cet. **********, locuitor al sat. ***** r-nul Edineț, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința actului juridic nul sau anulabil, încheierea acestuia fiind determinată de comportamentul

dolosiv si viclean, a însușit de la ultimul 8500 kg cireșe sub pretextul precum că se va achita ulterior cu suma de 180000 lei, întocmind în acest sens o recipisă, neavând intenția de a-și onora angajamentul asumat.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, *în drept*, organul de urmărire penală a încadrat acțiunile lui Ursu Igor ***** în baza art. 190 alin.(4) Cod penal al RM – escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința actului juridic nul sau anulabil, încheierea acestuia fiind determinată de comportamentul dolosiv și viclean, săvârșite în proporții mari.

La fel, Angheluța Mihaela ***** a fost învinuită de faptul că, acționând prin înțelegere prealabilă și împreună cu Angheluța Anatolie și Ursu Igor, manifestând un comportament viclean, având scopul de a dobândi ilicit bunurile altei persoane, prin înșelăciune și inducere în eroare a cet. **********, locuitor al sat. ***** r-nul Edineț, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința actului juridic nul sau anulabil, încheierea acestuia fiind determinată de comportamentul dolosiv si viclean, a însușit de la ultimul 8500 kg cireșe sub pretextul precum că se va achita ulterior cu suma de 180000 lei, întocmind în acest sens o recipisă, neavând intenția de a-și onora angajamentul asumat.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, *în drept*, organul de urmărire penală a încadrat acțiunile lui Angheluța Mihaela ***** în baza art. 190 alin.(4) Cod penal al RM – escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința actului juridic nul sau anulabil, încheierea acestuia fiind determinată de comportamentul dolosiv și viclean, săvârșite în proporții mari.

De asemenea, Angheluța Anatolie ***** a fost învinuit de faptul că, acționând prin înțelegere prealabilă și împreună cu Ursu Igor și Angheluța Mihaela, manifestând un comportament viclean, având scopul de a dobândi ilicit bunurile altei persoane, prin înșelăciune și inducere în eroare a cet. **********, locuitor al sat. ***** r-nul Edineț, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința actului juridic nul sau anulabil, încheierea acestuia fiind determinată de comportamentul dolosiv si viclean, a însușit de la ultimul 8500 kg cireșe sub pretextul precum că se va achita ulterior cu suma de 180000 lei, întocmind în acest sens o recipisă, neavând intenția de a-și onora angajamentul asumat.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, *în drept*, organul de urmărire penală a încadrat acțiunile lui Angheluța Anatolie ***** în baza art. 190 alin.(4) Cod penal al RM – escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința actului juridic nul sau anulabil, încheierea acestuia fiind determinată de comportamentul dolosiv și viclean, săvârșite în proporții mari.

Solicitările apelantului:

Legalitatea şi temeinicia sentinței de achitare, în termenul şi modul prevăzut de art. 402-403 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura raionului Edineț Nadejda Podgurschi, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Ursu Igor ***** să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(4) Cod penal al RM, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumită activitate pe un termen de 5 ani, Angheluța Anatolie ***** să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(4) Cod penal al RM, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumită activitate pe un termen de 5 ani, și Angheluța Mihaela ***** să fie recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(4) Cod penal al RM, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumită activitate pe un termen de 5 ani, iar în conformitate cu prevederile art. 89 și 96 Cod penal, să fie dispusă amânarea executării pedepsei până la împlinirea vârstei de 8 ani a copilului minor al inculpatei.

În motivarea apelului s-a invocat că, contrar prevederilor art.101 CPP instanța de judecată nu a dat o apreciere fiecărei probe examinate şi analizate de către acuzare din punct de vedere al pertinenței, concludenței, utilității și veridicității, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării acestora.

Apelantul consideră că poziția inculpaților încă de la etapa urmăririi penale, potrivit căreia aceștea vina în comiterea infracțiunii incriminate nu o recunosc, urma a fi apreciată critic de către instanța de judecată, deoarece comiterea de către inculpați a faptei indicate în învinuire se demonstrează prin declarațiile atât de la etapa urmăririi penale, cît şi în ședința de judecată a părții vătămate și a martorilor, făcute sub jurământ, încadrarea juridică a faptei fiind efectuată ca rezultat al aprecierii acțiunilor şi comportamentului inculpaților la momentul încheierii tranzacției și nemijlocit imediat după încheiere actelor și intrării în posesie a bunurilor.

În sensul dat s-a relevat că, conform hotărârii Plenului Curți Supreme de Justiție a RM nr. 23 din 28.06.2004 cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor, primirea bunurilor sau dreptul asupra bunului cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie în cazul În care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra bunurilor (dreptului asupra bunului) urmărea scopul sustragerii lor şi nu avea intenția să-şi

execute angajamentul asumat, ca şi în cazul inculpaților, care este demonstrată prin situația financiară a acestora.

Astfel, inculpații s-au folosit de încrederea acordată, prin înșelăciune l-au dus în eroare pe partea vătămată, prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase că-i vor achita costul cireșelor în termenul stabili, au dobândit ilicit de la ultimul producția menționată.

Ulterior, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase părții vătămate, cet. Ursu Igor *****, Angheluța Mihaela ***** și Angheluța Anatolie *****, sub pretextul că calitatea cireșelor era rea, din care cauză s-au alterat şi ei ar fi suferit careva pierderi, fără prezentarea de facto a careva dovezi în acest sens, au refuzat să-i achite părții vătămate costul producției achiziționate.

Totodată, intenția inculpaților de a nu-și onora obligațiile de a se achita cu partea vătămată se dovedește și prin faptul că deși inițial au acceptat prețul și condițiile propuse de către partea vătămată, imediat ce au intrat în posesia cireșelor, având posibilitatea reală de a dispune de acestea, inculpații au invocat calitatea proastă a mărfii, deși la momentul achiziționării nu au avut careva pretenții cu referire la aceasta, impunând părții vătămate condițiile sale privind prețul producției achiziționate.

Prin urmare, consideră că instanța de judecată corect a reținut că s-a adeverit primirea de către inculpați a producției, și anume a cantității de 10500 kg de cireșe la preț de 22 lei kilogramul de la partea vătămată, însă total neîntemeiat instanța de judecată a reținut precum că acesta constituie obiectul unui act juridic civil, deoarece acțiunile prejudiciabile și intenția subiectului au fost infracționale din start.

La caz, *obiectul juridic principal* al infracțiunii îl reprezintă relațiile sociale cu privire la posesia asupra bunurilor mobile. *Obiectul material* fiind nemijlocit mijloacele financiare dobândite ilegal.

Astfel, chiar dacă este o aparență licită a tranzacției, inculpații Ursu Igor *****, Angheluța Mihaela ***** și Angheluța Anatolie ***** au acționat intenționat în vederea inducerii în eroare (după caz prin înșelăciune) a persoanei pentru a dobândi de la partea vătămată marfa, după care modul și felul cum au acționat după obținerea acesteia demonstrează rea-credința acestora.

Latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 190 Cod penal se caracterizează prin dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean, care a produs daune considerabile.

Astfel, din totalitatea probelor administrate rezultă că inculpații intenționat l-au indus în eroare pe **********, prin ce i-au viciat consimțământul, prezentând ca adevărată o faptă mincinoasă în privința naturii contractului, şi anume i-au creat acestuia impresia precum că are loc o tranzacție de vânzare-cumpărare, având doar scopul de a intra în posesia bunurilor, fără a avea de facto intenția să-și respecte angajamentul asumat.

Dolul şi viclenia ca element al escrocheriei constă în utilizarea de mijloace viclene (șiretenii) - acțiuni sau inacțiuni - prin care persoana este indusă în eroare şi se poate manifesta prin prezentarea unor date false sau prin ascunderea unor informații a căror anunțare era obligatorie. Datele false se pot referi atât la personalitatea infractorului, cât şi la unele fenomene, ca de exemplu faptul că după intrarea în posesie a bunului de către inculpat, acesta nu se va achita cu partea vătămată, prin urmare acesta având posibilitatea să dispună de bun după propria voință şi să aibă un venit nejustificat rezultat din înșelăciunea persoanei.

Actele de prezentare a faptelor mincinoase pot fi înfăptuite pe cale verbală, în scris ori folosind ambele căi simultan, prin urmare, în cazul dat Ursu Igor *****, Angheluța Mihaela ***** și Angheluța Anatolie ***** au avut un comportament dolosiv şi viclean față de partea vătămată, care ca rezultat al acțiunilor şi promisiunilor convingătoare ale făptuitorilor precum că se vor achita pentru marfa achiziționată, îndată ce au intrat în posesia bunurilor, au refuzat de a se achita conform înțelegerii avute, or, acțiunile date denotă că inculpații din start au avut intenția de a-l duce în eroare pe **********, dobândind ilicit bunurile acestuia prin viclenie şi dol.

La fel, s-a menționat că făptuitorii au intrat în încrederea părții vătămate prin prezentarea inclusiv a recipiselor oferite unor alte persoane, drept confirmare a afirmațiilor lor precum că acele persoane au avut încredere în ei, asigurând partea vătămată că se vor achita pentru marfa realizată în decurs de 7 zile după recepționarea mărfii, fapt ce nu s-a întâmplat timp de 3 ani, ci abia drept urmare a adresării părții vătămate cu o plângere către organele de drept, intentarea cauzei penale și expedierea acesteia în instanța de judecată, astfel, acțiunile de înșelăciune a făptuitorilor corect au fost încadrate prin prisma art. 190 Cod penal. Or, potrivit declaraților părții vătămate s-a stabilit că inculpații i-au achitat în avans suma de 20000 lei, obținând astfel încrederea părții vătămate **********, convingându-l astfel că au intenția de a-și onora obligațiile, însă profitând de încrederea acordată de către partea vătămată, inculpații au refuzat să-i achite acestuia suma conform acordului avut.

În acest sens s-a remarcat că, prin dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane se înțelege transmiterea benevolă făptuitorului de către victimă a bunurilor sau a dreptului asupra bunurilor sub influența vicleniei şi dolului.

Din declarațiile părții vătămate se deduce că inculpații au intrat în încrederea sa și sub influența verbală a acestora şi promisiunea că se vor achita le-a transmis marfa (cireșele) în cantitatea de 10500 kg, pentru care urma să i se achite 180000 lei, bani pe care ultimii nu i-au achitat în termenul stabilit.

Mai mult ca atât, invocând că producția s-a alterat, afirmații pur declarative ale inculpaților, fiind lipsite de careva suport probant, au încercat să convingă partea vătămată să accepte o sumă mult mai mică decât prețul convenit inițial, indicându-i totodată că dacă refuză, nu-i vor achita nimic, ce și au făcut pe parcursul a trei ani.

Latura subiectivă a infracțiunii incriminate se caracterizează prin vinovăție sub formă de intenție directă, care este demonstrată prin declarațiile părții vătămate, martorilor, documentele anexate, precum şi alte materiale administrate, or, intenția făptuitorilor este determinată şi de modul de operare şi faptul că aceștea şi-au onorat integral obligațiile față de partea vătămată deja după încheierea cercetării judecătorești, fiind impuși de riscul atragerii lor la răspundere penală şi sancțiunea aspră prevăzută de art.190 alin. (4) Cod penal.

Mai mult ca atât, faptul că inculpații au recuperat în cele din urmă integral prejudiciul pretins de către partea vătămată vine să confirme caracterul declarativ al declarațiilor lor cu privire la calitatea proastă şi alterarea cireșilor, fapt ce nu corespunde realității, acționând astfel prin înșelăciune şi inducere în eroare a părții vătămate, prezentându-i ca adevărată o faptă mincinoasă.

Astfel, scopul faptei acestora este fără careva dubii anume scopul de cupiditate, bunul fiind dobândit gratuit, disponibilizat după bunul plac, ca în final să nu fie rambursat prejudiciul.

Primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul sustragerii lor şi nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat.

La fel, intenția este demonstrată prin: situația financiară extrem de neprielnică a persoanei, care-şi asumă angajamentul, la momentul încheierii tranzacției; lipsa de fundamentare economică şi caracterul nerealizabil al angajamentului asumat; lipsa unei activități aducătoare de beneficii, necesare onorării angajamentului; achitarea veniturilor către primii deponenți din contul banilor depuși de deponenții ulteriori; prezentarea, la încheierea tranzacției, a unor documente false; încheierea tranzacției în numele unei persoane juridice inexistente sau înregistrate pe numele unei persoane de care se folosește o altă persoană pentru a-şi atinge interesele.

Infracțiunea de escrocherie este o infracțiune materială și se consideră consumată din momentul în care făptuitorul obține posibilitatea reală de a se folosi sau a dispune de bunurile altuia la propria sa dorință, prin probe fiind demonstrat că inculpații au dobândit marfa de la partea vătămată.

Poziția apărării privind existența unor relații civile între Ursu Igor *****, Angheluța Mihaela *****, Angheluța Anatolie ***** și partea vătămată ********** contravine materialelor cauzei, or, din probele examinate în instanța de judecată este cert faptul că acțiunile inculpaților au fost îndreptate anume asupra patrimoniului ce aparține părții vătămate, fără a conține elementele unui act juridic civil, după cum a reținut instanța de judecată.

Conform art. 11 Cod civil, buna-credință este un standard de conduită a unei părți, caracterizată prin corectitudine, onestitate, deschidere şi luarea în cont a intereselor celeilalte părți la raportul juridic. În special, este contrar bunei credințe ca o parte să acționeze în contradicție cu declarațiile pe care le-a făcut anterior sau cu comportamentul pe care 1-a avut anterior în cazul în care cealaltă parte, în detrimentul său, s-a bazat în mod rezonabil pe acele declarații sau acel comportament.

Astfel, din conținutul normei civile citate, caracteristic unor relații civile este buna-credință a părții şi în special aprecierea intereselor celeilalte părți, însă instanța de judecată nu a dat o apreciere corectă a circumstanțelor cauzei penale și probelor administrate în această cauză, conform cărora cu certitudine se confirmă că inculpații nu au acționat cu bună-credință față de Fetcu Gheoghe la momentul primirii mărfii.

În atare situație, consideră că instanța în mod unilateral a examinat probele şi a dat mai multă prioritate probelor prezentate de apărare, ignorându-le neargumentat pe cele ale acuzării, fapt ce a dus la concluzia ilegală de achitare a inculpaților, or, la baza sentinței au fost puse doar declarațiile inculpaților, care au indicat că nu au acționat cu intenția îndreptată spre dobândirea ilicită și prin înșelăciune a bunurilor părții vătămate.

Argumentele părților:

În ședința instanței de apel acuzatorul de stat în persoana procurorului Liliana Pasat a susținut apelul înaintat și a pledat pentru admiterea acestuia, casarea sentinței contestate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Ursu Igor ***** să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(2) lit. b), c) Cod penal al RM, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumită activitate pe un termen de 3 ani, Angheluța Anatolie ***** să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(2) lit. b), c) Cod penal al RM, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumită activitate pe un termen de 3 ani, iar Angheluța Mihaela ***** să fie recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(2) lit. b), c) Cod penal al RM, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita

anumită activitate pe un termen de 3 ani, iar în baza actului de amnistie să fie dispusă liberarea acestora de la executarea pedepsei stabilite.

În ședința de judecată avocatul Iurie Bragan, acționînd în interesele inculpaților Ursu Igor *****, Angheluța Mihaela ***** și Angheluța Anatolie *****, a pledat pentru respingerea apelului, cu menținerea fără modificări a sentinței Judecătoriei Edineț sediul Central din 16 decembrie 2021 ca fiind una legală și întemeiată, menționând că în cadrul cercetării judecătorești s-a constatat cu certitudine că între părți există relații civile, rezultate din contractul de vânzare-cumpărare încheiat între inculpați și partea vătămată Fetcu, care a fost încheiat în mod verbal, fiind stabilit obiectul și condițiile contractului. Inculpații din start au explicat că nu au refuzat să achite suma respectivă, însă din cauza calității proaste a lotului de cireșe, care a apărut după exportare și comercializare în Federația Rusă, au solicitat un termen de răgaz pentru ca la expirarea acestuia să achite datoria, însă partea vătămată a refuzat acest fapt, fapt indicat atât în instanța de fond, cât și în cea de apel, deoarece a dorit achitarea sumei integrale.

Mai mult ca atât, partea vătămată având la mâna o recipisă eliberată de inculpați nu a optat pentru realizarea dreptului la recuperarea sumei în mod normal, prin depunerea unei acțiuni civile în instanța de drept comun potrivit reglementărilor Codului de procedură civilă, dar a depus o plângere la IP Edineț și în rezultat în mod neîntemeiat a fost pornită urmărirea penală.

Subsecvent, partea acuzării își întemeiază poziția acuzatoare pe declarațiile părții vătămate și recipisa scrisă de inculpata Angheluța Mihaela ***** prin care s-a indicat că s-a preluat lotul de cireșe, condițiile de achitare, ca termen și ca volum, iar instanța de fond corect a pus în evidență că anume din această recipisă rezultă existența tranzacției civile.

Subsidiar, a indicat că tranzacțiile respective au continuat atât în anul 2011, cât și în anul 2023, cu livrarea de către partea vătămată către inculpatul Ursu Igor ***** a altor cantități de fructe - prune și cireșe.

Inculpații Ursu Igor *****, Angheluța Mihaela ***** și Angheluța Anatolie ***** în ședința de judecată au pledat nevinovați și au solicitat menținerea sentinței de achitare.

Aprecierea instanței de apel:

Audiind participanții la proces, cercetând probele administrate de instanța de fond și apreciindu-le din punct de vedere al pertinenței, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate a primei instanțe în raport cu motivele apelului declarat, călăuzindu-se de intima convingere, Colegiul penal ajunge la concluzia de a admite apelul procurorului în Procuratura raionului Edineț Nadejda Podgurschi declarat împotriva sentinței Judecătoriei Edineț sediul Central din 16 decembrie 2021 din alte motive decât cele invocate, inclusiv din oficiu în baza

art.409 alin.(2) Cod de procedură penală, cu casarea integrală a sentinței contestate, rejudecarea cauzei și pronunțarea noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 400 alin. (1) Cod de procedură penală, sentințele pot fi atacate cu apel în vederea unei noi judecări în fapt și în drept a cauzei, cu excepția sentințelor pronunțate de către instanțele judecătorești privind infracțiunile pentru a căror săvârșire legea prevede exclusiv pedeapsă non-privativă de libertate.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, (1) instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. (2) Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal.

Potrivit art. 415 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: admite apelul, casînd sentinţa parţial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2), şi pronunţă o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță.

Într-o altă ordine de idei Colegiul penal relevă că, potrivit art. 409 Cod de procedură penală, instanța de apel judecă apelul numai cu privire la persoana care l-a declarat şi la persoana la care se referă declarația de apel şi numai în raport cu calitatea pe care apelantul o are în proces.

În limitele prevederilor arătate în alin.(1), instanța de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate şi cererile formulate de apelant, **să examineze aspectele de fapt şi de drept ale cauzei, însă fără a înrăutăți situația apelantului.**

În acest sens Colegiul penal statuează că, apelul reprezintă o cale de atac sub aspect de fapt şi de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control atât în fapt, cât şi în drept numai la persoana care l-a declarat, la calitatea acesteia în proces şi la persoana împotriva căreia este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărârii primei instanțe.

Astfel, Colegiul penal reiterează că apelul, constituind o continuare a judecării fondului cauzei, prevede posibilitatea unei noi aprecieri a probelor administrate în fața primei instanțe. În cadrul judecării cauzei în ordine de apel, fiind posibilă cercetarea suplimentară a probelor administrate de prima instanță (care pot fi, de asemenea, apreciate în mod diferit), precum şi administrarea oricăror probe noi, instanța de apel urmând să adopte una din soluțiile pe care le poate pronunța prima instanță, apreciind temeinicia sau netemeinicia învinuirii sau dispunând, după caz, condamnarea, achitarea inculpatului sau încetarea procesului penal.

Totodată, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță şi care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat şi, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante şi agravante; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sînt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată şi aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, ori civil au fost corect aplicate.

În corespundere cu prevederile art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentinţa instanţei de judecată trebuie să fie legală, întemeiată şi motivată.

Conform prevederilor art. 101 alin. (1) şi (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinenţei, concludenţei, utilităţii şi veridicităţii ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor. Instanţa de judecată este obligată să pună la baza hotărârii sale numai acele probe la a căror cercetare au avut acces toate părţile în egală măsură şi să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

Potrivit art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

În conformitate cu art. 385 alin. (1) pct. 1) - 4) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinţei, instanţa de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârşirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii şi de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni.

Conform art. 394 alin. (1) pct. 1), 2), 5) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinţei de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârşirii ei, forma şi gradul de vinovăție, motivele şi consecinţele infracţiunii, probele pe care se întemeiază concluziile instanţei de judecată şi motivele pentru care instanţa a respins alte probe, încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului.

Astfel, potrivit practicii judiciare, una din condiţiile adoptării unei sentințe legale este corespunderea părţii descriptive a ei cu circumstanțele constatate în şedinţa de judecată.

La întocmirea sentinței, instanţa trebuie să îndeplinească cerinţele art. 394 Cod de procedură penală şi să soluţioneze toate chestiunile prevăzute în art. 385 Cod de procedură penală, în aceeaşi consecutivitate.

Partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă:

- descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicîndu-se: locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma şi gradul de vinovăție, motivele şi consecințele infracţiunii;

- încadrarea juridică a faptei inculpatului, motivele pentru modificarea învinuirii.

În corespundere cu prevederile art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea şi constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârşite şi semnele componenţei infracţiunii, prevăzute de norma penală.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât şi după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară şi să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte.

În această ordine de idei Colegiul penal statuează că, principala problemă pusă în discuție pe orice cauză penală se rezumă la vinovăția persoanei trimisă în judecată în raport cu faptele pentru care aceasta este acuzată prin rechizitoriu.

În cauza de față problema vinovăției este determinată de existenta sau inexistența în acțiunile inculpaților Ursu Igor *****, Angheluța Mihaela ***** și Angheluța Anatolie ***** a semnelor calificative subsecvente infracțiunii imputate, incriminate acestora prin actul de învinuire şi cel de sesizare a instanței.

Prin „încadrarea juridică” a acțiunilor inculpatului se are în vedere determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii prevăzute de norma penală, după cum se menționează în art. 113 din Codul penal.

Componența de infracțiune constituie un tot întreg, format din patru semne corespunzătoare celor patru elemente ale componenței de infracțiune – obiectul și latura obiectivă, subiectul și latura subiectivă.

Semnul componenței de infracțiune reprezintă o însușire, o proprietate generală a componenței de infracțiune, de ordin obiectiv sau subiectiv, prezentă în cadrul fiecărei infracțiuni de o anumită categorie ce are importanță juridică la calificarea faptei drept o infracțiune concretă.

Astfel, urmează a se reține că descrierea faptei în actul de învinuire şi încadrarea juridică a acesteia joacă un rol crucial în cadrul procesului penal, întrucât în acord cu temeiul legal al acuzațiilor care i se aduc unei persoane, se poate organiza o apărare eficientă fundamentată pe contestarea faptelor incriminate

cu titlu de acuzație, ceea ce constituie o condiție esențială a echității procedurii garantate de art. 6 din Convenția Europeană.

Din atare considerente, baza factologică descrisă în rechizitoriu şi încadrarea acesteia într-o normă penală concretă urmează a fi minuțios analizată de instanțele de fond, pentru a se putea afirma că echitatea procesului a fost respectată.

Ca urmare a celor relatate supra, Colegiul penal efectuând o sinteză a cadrului normativ și a jurisprudenței europene sub aspectul respectării dreptului inculpatului de a fi informat cu privire la învinuirea înaintată constată că, Ursu Igor ***** prin rechizitoriu a fost învinuit în acea că: acționând prin înțelegere prealabilă și împreună cu Angheluța Anatolie și Angheluța Mihaela, manifestând un comportament viclean, având scopul de a dobândi ilicit bunurile altei persoane, prin înșelăciune și inducere în eroare a cet. **********, locuitor al sat. ***** r-nul Edineț, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința actului juridic nul sau anulabil, încheierea acestuia fiind determinată de comportamentul dolosiv si viclean, a însușit de la ultimul 8500 kg cireșe sub pretextul precum că se va achita ulterior cu suma de 180000 lei, întocmind în acest sens o recipisă, neavând intenția de a-și onora angajamentul asumat.

Acțiunile inculpatului Ursu Igor ***** au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 190 alin.(4) Cod penal al RM – escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința actului juridic nul sau anulabil, încheierea acestuia fiind determinată de comportamentul dolosiv și viclean, săvârșite în proporții mari.

La fel, Angheluța Mihaela ***** a fost învinuită de organul de urmărire penală în acea că, acționând prin înțelegere prealabilă și împreună cu Angheluța Anatolie și Ursu Igor, manifestând un comportament viclean, având scopul de a dobândi ilicit bunurile altei persoane, prin înșelăciune și inducere în eroare a cet. **********, locuitor al sat. ***** r-nul Edineț, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința actului juridic nul sau anulabil, încheierea acestuia fiind determinată de comportamentul dolosiv si viclean, a însușit de la ultimul 8500 kg cireșe sub pretextul precum că se va achita ulterior cu suma de 180000 lei, întocmind în acest sens o recipisă, neavând intenția de a-și onora angajamentul asumat.

Acțiunile inculpatei Angheluța Mihaela ***** au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 190 alin.(4) Cod penal al RM – escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința actului juridic nul sau anulabil, încheierea acestuia fiind determinată de comportamentul dolosiv și viclean, săvârșite în proporții mari.

De asemenea, Angheluța Anatolie ***** a fost învinuit de organul de urmărire penală în acea că, acționând prin înțelegere prealabilă și împreună cu Ursu Igor și Angheluța Mihaela, manifestând un comportament viclean, având scopul de a dobândi ilicit bunurile altei persoane, prin înșelăciune și inducere în eroare a cet. **********, locuitor al sat. ***** r-nul Edineț, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința actului juridic nul sau anulabil, încheierea acestuia fiind determinată de comportamentul dolosiv și viclean, a însușit de la ultimul 8500 kg cireșe sub pretextul precum că se va achita ulterior cu suma de 180000 lei, întocmind în acest sens o recipisă, neavând intenția de a-și onora angajamentul asumat.

Acțiunile inculpatului Angheluța Anatolie ***** au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 190 alin.(4) Cod penal al RM – escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința actului juridic nul sau anulabil, încheierea acestuia fiind determinată de comportamentul dolosiv și viclean, săvârșite în proporții mari.

Prima instanță, examinând cauza în fond, a dispus achitarea inculpaților Ursu Igor *****, Angheluța Mihaela ***** și Angheluța Anatolie ***** din motiv că fapta inculpaților nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (4) Cod penal al RM.

Acuzatorul de stat în persoana procurorului în Procuratura raionului Edineț Nadejda Podgurschi și-a manifestat dezacordul cu sentința Judecătoriei Edineț sediul Central din 16 decembrie 2021, susținând că acțiunile inculpaților Ursu Igor *****, Angheluța Mihaela ***** și Angheluța Anatolie ***** întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art. 190 alin.(4) Cod penal al RM.

A priori, până la expunerea în fond asupra apelului înaintat de către acuzatorul de stat, Colegiul penal reiterează că prin Legea nr. 247 din 29.07.2022 *(în vigoare 26.08.2022)* pentru modificarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 267-273 din 26.08.2022, art. 566, au fost introduse modificări la art. 190 Cod penal, după cum urmează:

Escrocheria, adică sustragerea bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, inducere sau menţinere în eroare,

se pedepseşte cu amendă în mărime de la 550 la 1000 de unităţi convenţionale sau cu muncă neremunerată în folosul comunităţii de la 120 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani.

(2) Escrocheria săvârşită:

a) cu folosirea de documente false, înscrisuri false;

b) de două sau mai multe persoane;

c) cu cauzarea de daune în proporţii considerabile;

d) cu folosirea situaţiei de serviciu

se pedepseşte cu amendă în mărime de la 850 la 1350 de unităţi convenţionale sau cu închisoare de la 1 la 5 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcţii sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani.

(3) Faptele prevăzute la alin.(1) sau (2), săvârşite în scopul dobândirii bunurilor de patrimoniu cultural naţional mobil din siturile arheologice sau din zonele cu potenţial arheologic,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1850 la 2350 de unităţi convenţionale sau cu închisoare de la 4 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcţii sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

(4) Faptele prevăzute la alin.(1)–(3), săvârşite de un grup criminal organizat sau de o organizaţie criminală,

se pedepsesc cu închisoare de la 4 la 8 ani cu (sau fără) amendă în mărime de la 1350 la 3350 de unităţi convenţionale.

(5) Acţiunile prevăzute la alin.(1)–(4), dacă valoarea bunurilor depăşeşte 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârşirii faptei,

se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcţii sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

(6) Acţiunile prevăzute la alin.(1)–(4), dacă valoarea bunurilor depăşeşte 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârşirii faptei,

se pedepsesc cu închisoare de la 8 la 15 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcţii sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani."

Subsecvent, conform Hotărârii Guvernului RM nr. 54 din 17.01.2018 (în vigoare 19.01.2018) privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2018, a fost aprobat cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2018, în mărime de 6150 lei, pentru utilizare în modul stabilit de legislație.

Astfel, pentru existența urmărilor prejudiciabile prevăzute la art. 190 alin. (5) Cod penal valoarea bunurilor sustrase prin escrocherie urmează să depășească suma de 246000 lei, iar pentru urmările prejudiciabile prevăzute la art. 190 alin. (6) Cod penal, valoarea bunurilor sustrase urmează să depășească suma de 615000 lei.

În sensul dat Colegiul penal statuează că, potrivit art. 10 Cod penal, legea penală care înlătură caracterul infracţional al faptei, care uşurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracţiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvîrşit faptele respective pînă la

intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale. Legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.

La fel Colegiul penal remarcă că, în cauza *Scoppola contra Italiei* CtEDO a statuat că ,,art. 7 § 1 nu garantează doar principiul neretroactivității legii penale mai severe, dar de asemenea, și implicit principiul retroactivității legii penale mai blânde. Acest principiu se transpune prin regula, după care, dacă legea penală în vigoare la momentul comiterii infracțiunii și legile penale posterioare, adoptate înainte de pronunțarea unei decizii definitive, sunt diferite judecătorul trebuie să o aplice pe acea ale cărei dispoziții sunt mai favorabile acuzatului".

În sensul dat Colegiul penal subliniază că, în instanța de apel acuzatorul de stat, în persoana procurorului Liliana Pasat, prin ordonanțele din 05.07.2023, în temeiul prevederilor art. 325 alin. (2) Cod de procedură penală și art. 126 Cod penal, a dispus modificarea învinuirii aduse inculpaților Ursu Igor *****, Angheluța Mihaela ***** și Angheluța Anatolie ***** în sensul atenuării, după cum urmează:

Ursu Igor ***** este învinuit în acea că el, acționând prin înțelegere prealabilă și împreună cu Angheluța Anatolie și Angheluța Mihaela, având scopul de a dobândi ilicit bunurile altei persoane prin înșelăciune, în perioada lunii iunie 2018 s-au prezentat în livada amplasată în extravilanul satului ***** r-nul Edineț, care aparține lui ********** *****, de unde au însușit de la ultimul cantitatea de 8500 kg cireșe la un preț de 22 lei pentru un kilogram, având înțelegerea ca ulterior să-i achite suma de 180000 lei pînă la data de 28.06.2018, întocmind în acest sens și o recipisă, însă sub pretextul că cireșele s-au deteriorat, nu au achitat pentru producția achiziționată, prin ce au cauzat părții vătămate ********** ***** un prejudiciu material considerabil în valoare de 180000 lei.

Acțiunile inculpatului Ursu Igor ***** au fost încadrate de către acuzatorul de stat în baza art. 190 alin. (2) lit. b), c) Cod penal al RM – escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, săvârșită de două sau mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile *(în vigoare la momentul comiterii infracțiunii)*.

La fel, Angheluța Mihaela ***** este învinuită în acea că ea, acționând prin înțelegere prealabilă și împreună cu Ursu Igor ***** și Angheluța Anatolie, având scopul de a dobândit ilicit bunurile altei persoane prin înșelăciune, în perioada lunii iunie 2018 s-au prezentat în livada amplasată în extravilanul satului ***** r-nul Edineț, care aparține lui ********** *****, de unde au însușit de la ultimul cantitatea de 8500 kg cireșe la un preț de 22 lei pentru un kilogram, având înțelegerea ca ulterior să-i achite suma de 180000 lei pînă la data de 28.06.2018, întocmind în acest sens și o recipisă, însă sub pretextul că cireșele s-au deteriorat,

nu au achitat pentru producția achiziționată, prin ce au cauzat părții vătămate ********** ***** un prejudiciu material considerabil în valoare de 180000 lei.

Acțiunile inculpatei Angheluța Mihaela ***** au fost încadrate de către acuzatorul de stat în baza art. 190 alin. (2) lit. b), c) Cod penal al RM – escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, săvârșită de două sau mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile *(în vigoare la momentul comiterii infracțiunii)*.

De asemenea, Angheluța Anatolie ***** este învinuit în acea că el, acționând prin înțelegere prealabilă și împreună cu Ursu Igor ***** și Angheluța Mihaela, având scopul de a dobândit ilicit bunurile altei persoane prin înșelăciune, în perioada lunii iunie 2018 s-au prezentat în livada amplasată în extravilanul satului ***** r-nul Edineț, care aparține lui **********, de unde au însușit de la ultimul cantitatea de 8500 kg cireșe la un preț de 22 lei pentru un kilogram, având înțelegerea ca ulterior să-i achite suma de 180000 lei până la data de 28.06.2018, întocmind în acest sens și o recipisă, însă sub pretextul că cireșele s-au deteriorat, nu au achitat pentru producția achiziționată, prin ce au cauzat părții vătămate ********** ***** un prejudiciu material considerabil în valoare de 180000 lei.

Acțiunile inculpatului Angheluța Anatolie ***** au fost încadrate de către acuzatorul de stat în baza art. 190 alin. (2) lit. b), c) Cod penal al RM – escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, săvârșită de două sau mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile *(în vigoare la momentul comiterii infracțiunii)*.

Prin urmare, ținând cont de faptul că apelul constituie o continuare a judecării fondului cauzei, iar în fața instanței de apel acuzatorul de stat, în limitele competențelor acuzatorului de stat prevăzute la art. 325 alin. (2) Cod de procedură penală, a dispus modificarea învinuirii aduse inculpaților Ursu Igor *****, Angheluța Mihaela ***** și Angheluța Anatolie ***** în sensul atenuării, Colegiul penal consideră că se impune adoptarea soluției de admitere a apelului declarat de către procurorul în Procuratura raionului Edineț Nadejda Podgurschi din alte motive decât cele invocate, inclusiv din oficiu în baza art.409 alin.(2) Cod de procedură penală, cu casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, conform ordinii stabilite pentru prima instanță.

În această ordine de idei Colegiul penal notează că, prevederile art. 415 alin. (2^1) Cod de procedură penală stabilesc că judecând apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare fără audierea învinuitului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți. Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.

În cauza *Dănilă c. României(8 martie 2007, nr.53897/00, par. 40)* Curtea a menționat că, în cadrul unei proceduri de recurs împotriva unei sentințe de achitare care făcuse obiectul unui apel, trebuie să se procedeze la propria apreciere a faptelor pentru a cerceta dacă există suficiente temeiuri pentru condamnarea reclamantului. Ca urmare, jurisdicția de recurs trebuia să aibă cunoștință de cauza în fapt și în drept și să studieze în ansamblul ei chestiunea vinovăției sau nevinovăției.

În ședința instanței de apel, conform prevederilor art. 415 alin. (2^1) Cod de procedură penală, au fost audiați în mod repetat inculpații Ursu Igor *****, Angheluța Mihaela ***** și Angheluța Anatolie *****, partea vătămată **********, martorii ***** și *****, au fost cercetate prin citire probele scrise din materialele dosarului examinate în ședința de judecată de către instanța de fond, alte probe suplimentare scrise nu au fost prezentate de către procuror.

Astfel, inculpatul Ursu Igor *****, fiind audiat în instanța de fond, a declarat că vina nu își recunoaște, menționând că în luna mai 2018 se afla la nordul Moldovei, așa cum monitoriza creșterea și coacerea cireșilor din livada sa. Astfel, deplasându-se spre livada sa, a observat în apropierea sat. ***** r-nul Edineț o livadă de cireși, iar așa cum era cointeresat în procurarea cireșelor, a decis să se deplaseze spre acea livadă. Acolo a făcut cunoștință cu proprietarul și, respectiv, partea vătămată **********, față de care a venit cu propunerea de a conlucra și, respectiv, de a cumpăra cireși. Partea vătămată ********** i-a spus că la dânsul în livadă cresc două soiuri de cireși, și anume: cireși roșii și cireși albi. Acesta a refuzat conlucrarea, explicând că dânsul are deja cumpărători, iar la despărțire au făcut un schimb cu numerele de telefoane. Își amintește că după ce a strâns roada de cireși din livada sa și din motiv că mai avea nevoie de cireși, a telefonat partea vătămată ********** pentru a cumpăra de la ultimul cireși, la ce partea vătămată i-a răspuns că nu vinde, așa cum are o înțelegere cu alți cumpărători. Ulterior, dânsul a fost telefonat de partea vătămată **********, care i-a propus spre vânzare cireși, însă el a refuzat, așa cum câteva zile la rând plouase și cireașa recoltată după ploaie crapă, și nici nu dispune de timp liber pentru a se deplasa la livadă să vadă marfa. Își amintește că partea vătămată a insistat ca dânsul să vină ca să vadă recolta de cireși. Astfel, fiind în mod repetat telefonat de partea vătămată, a doua zi a avenit în livadă, era glod. Acolo era ***** cu soția. Copacii erau încărcați cu roadă, dar după ploaie cireșii erau crăpați. Au convenit de cules măcar o tonă de cireșe negre. Roada trebuia aleasă, cireșii erau crăpați. I-a comunicat că nu dispune de mijloace financiare, ***** a fost de acord de a fi întocmită o recipisă. I-a transmis 20000 lei pentru a procura lăzi. Prima zi au recoltat 1,5 tone de cireși sau 2 tone. Mergea greu lucrul. Era necesar de ales fructele. A început culesul cireșilor albi, dar se temea că nu va rezista, ***** îl asigura că va fi bine. Au cules 4 tone, le transportau la frigider în r-nul Briceni s.

Bulboaca. ***** era prezent la transportare și descărcare. Persoana responsabilă de frigider l-a anunțat că cireșii albi se strică. Recipisa a fost scrisă de către Mihaela, era dictată telefonic. Despre eliberarea actelor necesare pentru transportarea mărfii Fetcu Gh. refuza, de a nu avea probleme cu Inspectoratul Fiscal. A transportat cireșii la Moscova, cireșii negri s-au vîndut, dar cei albi se stricau, aveau culoarea întunecată. Când a revenit de la Moscova peste 2-3 zile, s-au dus toți trei la Edineț, unde s-au întâlnit cu Fetcu Gh. la stația „Bemol", la masă mai era o persoană. Au comunicat că au pierdut mulți bani, nu a fost posibil de realizat 4 tone de cireși albi, era disponibil de a-i transmite suma de 80000 lei, dar soții Fetcu nu au fost de acord. Era *****, care le-a comunicat că vor achita și pentru cireșii stricați. Apoi a plecat el și Fetcu Gh. cu soția. Au fost chemați la IP Edineț, au depus explicații. Conform recipisei mai sunt datori cu 180000 lei. A fost acasă la victimă, dar el a refuzat de a primi banii, spunea să vină numai cu toată suma. Au simțit presiune și a înregistrat unele convorbiri. A suportat cheltuieli de transportare: pachetul de acte costă 400 dolari, traversarea frontierei 7000 dolari, de întrat în piață 1500 dolari. Cireșii procurați de la ********** au fost păstrați aparte. Cireșii negri au fost vânduți cu 130 per kg, iar albi cu 100 dolari tona. Recunoaște datoria, însă la moment nu are bani. Suplimentar a declarat că nu este corect că i-a propus lui Fetcu suma de 80000 lei când a revenit din Federația Rusă, atâția bani avea la acel moment. A încercat de a exclude 4 tone de cireși stricați, dar Fetcu a refuzat. A spus că va achita în viitor suma datoriei. Recipisa trebuia să fie scrisă de el, după cum s-au înțeles, dar era plecat la Chișinău și a scris-o Mihaela. La piață nu cer acte, la vamă sînt necesare pentru prezentarea actelor de calitate. A transferat 100000 lei lui Angheluța Mihaela și Mihai. Cînd a venit acasă avea la el suma de 80000 lei, i-a propus lui Fetcu, dar acela a refuzat.

În ședința instanței de apel inculpatul Ursu Igor ***** a relatat că, ordonanța de modificare a învinuirii a primit-o, învinuirea îi este clară, vina nu își recunoaște, menționând că susține declarațiile făcute în instanța de fond.

La întrebările apărării inculpatul a menționat că, anul acesta a mai achiziționat de la partea vătămată cireșe și nu au avut careva probleme. Anul trecut a cumpărat prune de la partea vătămată.

Inculpata Angheluța Mihaela *****, fiind audiată în instanța de fond a declarat că vina nu își recunoaște, menționând că s-a dus în livada din sat. ***** împreună cu soțul său și încă o persoană pentru a verifica calitatea mărfii. A stat acolo 2-3 zile. Calitatea mărfii era rea, deoarece era după ploaie. Erau două soiuri de cireși: albi și roșii. Seara încărcau lăzile și le transportau la frigider. ***** a insistat de a scrie recipisă. El dicta și ea a scris. ***** trebuia să prezinte acte din primărie lui Ursu Igor *****. Când s-a întors Igor Ursu din Moscova, a transferat o parte de bani, însă Fetcu Gh. a spus că are nevoie de toata suma. Apoi s-au întâlnit cu Fetcu Gh., I. Cernei la o benzinărie în Edineț. Ursu Igor ***** lămurea că

marfa s-a stricat, dar Fetcu nu vroia să audă, spunând că nu merg așa variante. Apoi au fost chemați la poliție. Au fost preîntâmpinați că trebuie să achite timp de două săptămâni toată suma, în caz contrar va fi pornit dosar penal. Au mai fost acasă la Fetcu, dar fără rezultat. Calitatea mărfii era medie. Obligațiunea ei era de a verifica calitatea, ce puneau lucrătorii în lăzi. La Moscova nu a fost. Marfa a fost transportată a doua zi, cât timp au mers nu cunoaște. Conform recipisei ea este obligată de achitarea sumei. Nu cunoaște prețul de piață în Federația Rusă. Fetcu așa și nu a eliberat acte pe marfă. Au fost toți trei la Fetcu și i-au propus bani, dar a refuzat de a primi. A scris recipisa benevol, nimeni nu a impus-o. Ar trebui să ajungă la un numitor comun.

În ședința instanței de apel inculpata Angheluța Mihaela ***** a relatat că, ordonanța de modificare a învinuirii a primit-o, învinuirea îi este clară, vina nu își recunoaște, menționând că susține declarațiile făcute în instanța de fond.

La întrebările acuzatorului de stat inculpata a menționat că, recipisa anexată la materialele cauzei penale a scris-o personal sub dictare.

Inculpatul Angheluța Anatolie *****, fiind audiat în instanța de fond a declarat că vina nu își recunoaște și susține declarațiile date de Ursu Igor. Suplimentar a declarat că a fost numai la cules cireși, la Moscova nu a fost. Ursu Igor ***** îi este dator lui ********** cu 180000 lei. De 2-3 ori au fost acasă la Fetcu. În lăzi erau și cireși crăpate. Era alături când Mihaela a scris recipisa, cineva la telefon îi dicta. El nu este dator cu bani lui *****, el numai verifica calitatea cireșilor.

În ședința instanței de apel inculpatul Angheluța Anatolie ***** a relatat că, ordonanța de modificare a învinuirii a primit-o, învinuirea îi este clară, vina nu își recunoaște, menționând că susține declarațiile făcute în instanța de fond.

La întrebările acuzatorului de stat inculpatul a menționat că, anterior cu Ursu Igor au fost în relații de prietenie, a fost la cules cireșe în livada părții vătămate.

Procurorul în calitate de apelant și acuzator de stat și-a argumentat învinuirea inculpaților Ursu Igor *****, Angheluța Mihaela ***** și Angheluța Anatolie ***** prin următoarele probe prezentate spre cercetare în prima instanță și verificate în instanța de apel:

- declarațiile părții vătămate ********** date în instanța de fond, potrivit cărora ultimul a relatat că pe inculpați îi cunoaște din anul 2018. Ursu Igor a venit la el prin luna iulie 2018 și a întrebat dacă nu vinde cireși. A lăsat contactele sale. A doua zi Ursu a venit, au cules cireși. S-au înțeles de preț. Inculpatul spunea că scrie recipisă, nu avea banii cheș la el. A luat 11 tone de cireși. A achitat numai 20000 lei și urma să mai achite încă 180000 lei în 7 zile, dar nu a venit. Peste un timp a spus că marfa s-a stricat. Timp de un an și jumătate nu i-a restituit nimic. La moment proprietar al livezii este mama lui. Un kg de cireși „Napoleon” costa 22 lei și a vândut ambele soiuri cu câte 10 lei kg. Cumpărătorilor le-a eliberat certificat

din primărie semnat de către primar. Nu a realizat cireșii la alte persoane, așa cum a luat un preț mai bun de la inculpați. Cireșii nu puteau fi afectați de ploaie, deoarece au fost stropiți și a fost respectată tehnologia. L-a sunat pe Ursu Igor ***** și i-a comunicat că are nevoie de bani. Ultimul a comunicat că îi expediază 100000 lei, dar a refuzat. A vrut toată suma integral. Îi comunica că are nevoie de bani. Au muncit împreună cu toată familia. A solicitat o recipisă ca să se asigure. Obiecții la calitatea mărfii nu erau de la început, dar au apărut după vre-o 2-3 săptămâni. Nu deține contract de vânzare cumpărare și nimeni nu încheie așa contracte pentru vânzarea mărfii care ușor se strică. Suplimentar a mai declarat că cireșii care sunt în imaginile foto este roada anului 2018 și soiul se numește „Tehlovan". Din acești cireși au fost vânduți inculpaților. Nu este de acord cu spusele inculpaților. Ursu Igor ***** a propus suma de 80000 lei, dar nu 100000 lei. Trei ani de zile a fost înșelat. Dacă marfa era de rea calitate nu trebuia să o procure. Conținutul recipisei a fost dictat de soție. Ursu Igor a spus că dacă nu ia suma de 80000 lei, nu va vedea nici un ban. Suma respectivă a fost propusă pentru toată marfa *(f.d.231-233, vol. I, f.d. 90, vol.II);*

- declarațiile părții vătămate ********** date în instanța de apel, prin care ultimul a relatat că susține declarațiile făcute în instanța de fond.

La întrebările acuzatorului de stat a menționat că, livada sa se află în sat. *****. La sfârșitul lunii mai Ursu Igor împreună cu încă o persoană au fost la el în livadă și s-au interesat de soiul cireșelor pentru a le cumpăra. Cînd a ajuns la perioada de cules cireșe, l-a sunat pe Ursu Igor ca să vină după cireșe, însă acesta i-a comunicat că nu are bani. A doua oară Ursu Igor a venit de unul singur, s-a uitat la marfă și i-a comunicat că marfa este bună, însă nu are bani și se va achita cu el peste o săptămână. Din cauza ploii a început a culege cireșele peste 3 zile. Cireșele au fost culese de către oamenii adunați de către el, iar Ursu Igor a adus doar 4 persoane care verificau marfa. În total a cules 10500 kg de cireșe, au cules timp de 3 zile, pe care urma să-i achite 180000 lei, din suma dată nu i-a fost achitat nimic. După examinarea cauzei i-au fost restituiți banii. De la Ursu Igor a înțeles că lucrează împreună cu Angheluța Mihaela și Angheluța Anatolie. Inculpații i-au comunicat că au comandat marfă și de la altă persoană și din acest motiv nu au bani. Cînd au luat marfa nu au fost careva obiecții.

La întrebările părții apărării partea vătămată a menționat că, a înțeles că marfa urma a fi dusă la Moscova. S-au înțeles că diferința de bani urmează a fi achitată timp de 7 zile. Ursu Igor s-a adresat la el cînd a venit de la Moscova și s-au întâlnit la benzinăria PECO de la Edineț, atunci i-a comunicat că marfa s-a stricat și i-a propus să-i achite câte 7 lei per kg. Nu i s-a comunicat din ce motive s-a stricat marfa. A doua oară s-a întâlnit cu Ursu Igor la el acasă, unde i-a comunicat că marfa s-a stricat și nu are bani de unde să se achite cu el și i-a propus aproximativ 70-80 mii lei, iar restul îi va restitui ulterior, însă el nu a fost de acord și l-a rugat

să-i restituie suma integral. Alte întâlniri cu inculpații nu a mai avut. Angheluța Mihaela l-a sunat cînd Ursu Igor se afla la Moscova și î-i propunea suma de 100000 lei, însă el a refuzat să o primească. Anul trecut inculpaților le-a vândut prune. I-a fost restituită suma de 250000 lei, diferența fiind prejudiciul moral, el a insistat să-i fie transmisă această sumă. La moment careva pretenții față de inculpați nu are;

- declarațiile martorului ***** date în instanța de fond, prin care ultima a relatat că pe ********** îl cunoaște, menționând că în luna iulie 2018 a cules cireși cu fiica în livada acestuia. Cireșii erau de calitate bună, iar inculpații verificau toate lăzile. Ei nu au avut obiecții la marfă. A lucrat două zile, ********** le achita pentru un kilogram a cîte 3 lei. Culegeau numai cireșe de calitate înaltă, cele rele sau mai mărunte rămâneau în copac. ********** nu a rămas dator, se achita cu lucrătorii în fiecare zi *(f.d.50, vol.II);*

- declarațiile martorului ***** date în fața instanței de apel, potrivit cărora ultima a declarat că susține declarațiile făcute în instanța de fond.

La întrebările procurorului a menționat că, a fost nemijlocit implicată în culegerea cireșelor. Careva detalii cu privire la discuțiile lui ********** cu inculpații nu cunoaște, însă careva obiecții din partea inculpaților nu au fost. Erau supravegheați de către inculpați când culegeau cireșele.

- declarațiile martorului Ostaciuc Alexandra, care a declarat în instanța de fond că pe ********** îl cunoaște, iar pe inculpați i-a cunoscut în anul 2018, când culegea cireși în livada lui **********. ********** le achita pentru un kilogram a cîte 4 lei. Cireșii erau verificați în lăzi de către două fete și cumpărătorii. Timpul nu a fost ploios, calitatea era bună, culegeau cireșii cu codiță. Dacă cumpărătorii au achitat marfa nu cunoaște *(f.d.51, vol.II);*

- declarațiile martorului **********, care a declarat în instanța de fond că cu ********** sunt prieteni și îl ajută la lucrările din livadă. Livada se află la ieșirea din sat. ***** spre sat. Volodeni. Pe suprafața dată sunt 370 de pomi. La culesul cireșilor transporta lucrători cu microbuzul pe deal de dimineața, apoi seara îi aducea de la muncă. Nu este sigur că a văzut inculpații în timpul culesului. Cireșii erau controlați, verifica toate lăzile. Calitatea era înaltă, nu erau stricate sau crăpate. Care era prețul de vânzare nu cunoaște *(f.d.52, vol.II);*

- declarațiile martorului *****, care a menționat în instanța de fond că în anul 2018 a participat la culesul cireșilor. Au discutat cu Angheluța Anatolie și Ursu Igor despre vânzarea cireșilor. Ei au văzut cireșii, le-a plăcut marfa și au spus să fie culese. Culegeau cireși și transportau la frigider în r-nul Briceni s. Bulboaca. Au solicitat să le fie achitați banii, dar Ursu Igor a comunicat că cireșii s-au stricat și nu au bani spre achitare. Ursu Igor venea deseori pe deal, aducea produse de mâncare. Când au preluat marfa, obiecții nu au fost la acel moment. S-au înțeles de a vinde marfa la prețul de 22 lei pentru kilogram. Au ajutat la cules vreo 70-80 de

persoane. Au luat un credit în sumă de 10000 euro. Până în prezent inculpații nu au achitat nimic din datorie. Careva acte de proveniență a mărfii nu au fost eliberate inculpaților. Ei nu aveau toată suma de bani, au solicitat un timp, apoi nu au venit să se achite pentru marfă *(f.d.53-54, vol.II);*

- declarațiile martorului ***** date în fața instanței de apel, potrivit cărora ultima a declarat că susține declarațiile făcute în instanța de fond.

La întrebările procurorului a menționat că, a fost și ea prezentă cînd a avut loc înțelegerea între soțul ei ********** și Ursu Igor cu privire la cantitatea și prețul cireșelor. Înțelegerea a fost ca Ursu Igor să achite cireșele cînd se întoarce de la Moscova, peste o săptămână. A participat la culesul cireșelor și careva obiecții referitor la calitatea acestora nu au parvenit.

La întrebările părții apărării martorul a relatat că, inculpații pînă la depunerea plângerii la poliție au fost doar o singură dată la ei acasă, însă nu ține minte dacă a participat la discuția soțului cu inculpații. Până a fi culeasă cireașa afară a plouat, dar nu își aduce aminte cu câte zile înainte.

- declarațiile martorului *****, care a declarat în instanța de fond că în anul 2018 a lucrat la ********** la cules cireșe. Persoanele care procurau marfa de la ********** nu le cunoaște, nici prețul de vânzare nu cunoaște. Erau două femei, care verificau lăzile cu cireși. Cu ea s-a achitat pentru ziua lucrată *(f.d.71, vol.II);*

- declarațiile martorului *****, care a relatat instanței de fond că pe ********** îl cunoaște, deoarece sînt consăteni, menționând că a participat la culesul cireșilor 3 zile în anul 2018. Culegeau cireșe de calitate înaltă, cele mai mari. Lăzile se aflau la capătul rândului. Două femei verificau marfa. Nu cunoaște dacă ********** a primit bani pentru marfa vândută *(f.d.72, vol.II);*

- declarațiile martorului *****, care a declarat în instanța de fond că în anul 2018 a participat la culesul cireșilor. Pe inculpați i-a văzut în livada care îi aparține lui **********. La un copac culegeau 4 persoane, numai cireșe de calitate înaltă. Nu cunoaște prețul de vânzare. Știe că inculpații nu s-au achitat cu **********, persoanele care au procurat marfa. Inculpații nu aveau pretenții la calitatea mărfii. Cireși crăpate nu erau, numai de calitate *(f.d.73, vol.II);*

- declarațiile martorului *****, care a relatat instanței de fond că pe ********** și inculpați îi cunoaște. Cu inculpații s-a cunoscut cu doi ani în urmă la stația „Bemol" lângă sat. Gordinești, unde servea o cafea, apoi s-a apropiat ********** cu soția. Fetcu spunea că are o întâlnire cu persoanele cui a realizat anterior cireșe. Peste un timp s-au apropiat și Ursu cu Angheluța. Mai era și o doamnă cu ei. Din discuție a înțeles că inculpații nu vor să achite marfa din motiv că era de rea calitate. Apoi au plecat. Nu cunoaște finalul discuției. A înțeles că era vorba de prețul de 23 lei per kilogram. Cînd discutau părțile, nu s-a implicat în discuție, nu era cazul. La biroul de serviciu nu a avut întâlniri și nici în livadă. La ofițerul de investigații în timpul discuției era prezent. Cunoaște că ********** are

o livadă frumoasă, nu are nici o tangență cu livada victimei. A fost în livadă și a mâncat cireșe. Nu este rudă cu **********, cunoaște că este un om muncitor *(f.d.87-88, vol.II);*

- declarațiile martorului **********, care a relatat instanței de fond că pe inculpați îi cunoaște, deoarece i-a văzut în livadă la **********. Doi bărbați și o femeie era cu ei. Ei discutau cu ********** despre procurarea cireșilor, despre preț nu cunoaște nimic. Cireșii erau de calitate superioară, mari, roșii, coapte. Timpul era bun, uscat, cald. Despre ploi nu-și amintește. A venit în livadă să mănânce cireșe, nu a cules. Cireși crăpate nu a văzut *(f.d.89, vol.II);*

- declarațiile martorului *****, care a declarat în instanța de fond că în vara anului 2018 a fost la culesul cireșilor în livadă la **********, culegeau cireși de calitate, marfa era frumoasă. Cireșii mai mărunți le puneau în lăzi aparte. Erau două femei care verificau marfa, controlau să fie cu codițe. Seara ********** se achita pentru lucru *(f.d.112, vol.I).*

De asemenea, întru confirmarea vinovăției inculpaților Ursu Igor *****, Angheluța Mihaela ***** și Angheluța Anatolie ***** în comiterea infracțiunii incriminate au fost invocate următoarele documente și procese-verbale ale acțiunilor procesuale administrate în cadrul urmăririi penale și cercetate în instanța de fond, verificate prin citire în apel, și anume:

- cererea părții vătămate ********** din 06.07.2018, prin care solicită atragerea la răspundere penală a inculpaților Ursu Igor, Angheluța Anatolie și Angheluța Mihaela, care prin înșelăciune și abuz de încredere la data de 22.06.2018 au procurat cireși în sumă totală de 180000 lei fără a achita suma menționată, declarând că producția s-a alterat *(f.d.6, vol.I);*

- procesul-verbal de consemnare a declarațiilor lui ********** din 06.07.2018 *(f.d.7-8, vol.I);*

- recipisa din 22.06.2018 eliberată de către Angheluța Mihaela *****, potrivit căreia: „subsemnata Angheluța Mihaela *****, a.n. 1992, locuitoare a*****, IDNP *****, a procurat de la **********, a.n. 26.01.1968, locuitor al r-nului Edineț sat. *****, IDNP *****, cireșe în cantitate de 10500 kg, în sumă de 180000 lei. Careva obiecții la calitatea producției nu are și se obligă pînă la data de 28.06.2018 să achite integral producția achiziționată *(f.d.9, vol.I);*

- procesul-verbal de consemnare a declarațiilor lui ***** din 06.07.2018 *(f.d.10-11, vol.I);*

- cererea lui **********, prin care solicită recunoașterea sa în calitate de parte vătămată *(f.d.44, vol.I);*

- ordonanța de recunoaștere în calitate de parte vătămată a lui ********** din 17.10.2018 *(f.d.45, vol.I);*

- procesul-verbal de audiere a părții vătămate ********** din 17.10.2018 *(f.d.46-47, vol.I);*

- cererea lui **********, prin care solicită recunoașterea sa în calitate de parte civilă cu suma prejudiciului de 180000 lei *(f.d.48, vol.I);*

- ordonanța de recunoaștere în calitate de parte civilă a lui ********** din 17.10.2018 *(f.d.49, vol.I);*

- cazierul contravențional eliberat pe numele inculpatului Angheluța Anatol, din care rezultă: în urma verificărilor din perioada de timp 01.01.2008-13.09.2018 au fost înregistrate 5 contravenții, și anume: huliganism nu prea grav, circulația vehiculelor în limita benzii, injuria și vătămarea integrității corporale *(f.d.97, vol.I);*

- caracteristica nr. 1086 din 17.10.2018 eliberată pe numele inculpatei Angheluța Mihaela, care la locul de trai este caracterizată pozitiv *(f.d. 98, vol.I);*

- cazierul contravențional eliberat pe numele inculpatei Angheluța Mihaela, din care rezultă că: în urma verificărilor din perioada de timp 01.01.2008-18.10.2018 au fost înregistrate 7 contravenții în domeniul circulației rutiere *(f.d. 102, vol.I);*

- cazierul contravențional eliberat pe numele inculpatului Ursu Igor, din care rezultă: în urma verificărilor din perioada de timp 01.01.20018-13.09.2018 au fost înregistrate 13 contravenții, din care majoritatea din domeniul circulației rutiere *(f.d. 109, vol.I);*

- acțiunea civilă depusă de partea vătămată ********** despre încasarea prejudiciului material în sumă de 180000 lei și prejudiciului moral 50000 lei *(f.d. 175-176, vol.I);*

- procesul-verbal de prezentare a materialelor de urmărire penală din 03.07.2019 *(f.d.185-186, vol.I).*

Conform art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală, concluziile despre vinovăţia persoanei de săvârșirea infracţiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuitului, învinuitului, inculpatului.

Colegiul Penal notează că, potrivit jurisprudenţei naţionale şi a Curţii Europene a Drepturilor Omului, având în vedere dispoziţiile art. 6 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, instanţa de apel nu este în drept să pronunţe o hotărâre de condamnare bazându-se exclusiv pe dosarul din prima instanţă în temeiul căruia inculpatul fusese achitat. Instanţa de apel urmează să procedeze la o nouă audiere a anumitor martori ai acuzării solicitaţi de părţi *(hotărârile CEDO Popovici împotriva Moldovei din 27 noiembrie 2007, §72 şi Dănila împotriva României din 8 martie 2007, §62-63).* Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care depoziţiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanţial condamnarea învinuitului *(hotărîrea CEDO Spînu împotriva României din 29 aprilie 2008, §60).*

În cauza *Asimionese contra Moldovei, hotărârea din 07.01.2020*, Curtea a constatat că condamnarea reclamantului fără audierea repetată a martorilor, după ce acesta a fost achitat de prima instanță, a fost contrară garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 paragraf 1 din Convenție.

În baza principiului contradictorialității în procesul penal, principiu unanim recunoscut şi susținut de jurisprudența Curţii Europene pentru Drepturile Omului, sarcina probațiunii în ședințele de judecată în prima instanţă, cît şi în instanţa de apel îi revine acuzatorului de stat, fiindcă funcția acuzării este pusă pe seama procurorului. Curtea Europeană pentru Drepturile Omului în hotărîrea *Capean contra Belgiei din 13 ianuarie 2005* a constatat că, în domeniul penal, problema administrării probelor trebuie să fie abordată din punctul de vedere al articolului 6 §2 şi e obligatoriu, inter alia, ca sarcina de a prezenta probe să-i revină acuzării.

În conformitate cu art. 24 alin. (3) Cod de procedură penală, părțile participante la judecarea cauzei au drepturi egale, fiind învestite de legea procesuală penală cu posibilități egale pentru susținerea pozițiilor lor. Instanța de judecată pune la baza sentinței numai acele probe la cercetarea cărora părțile au avut acces în egală măsură.

Conform art. 314 alin. (1) și (3) Cod de procedură penală, instanța de judecată este obligată, în cursul judecării cauzei, să cerceteze nemijlocit, sub toate aspectele, probele prezentate de părți sau administrate la cererea acestora, inclusiv să audieze inculpații, părțile vătămate, martorii, să cerceteze corpurile delicte, să dea citire rapoartelor de expertiză judiciară, proceselor-verbale şi altor documente, precum şi să examineze alte probe prevăzute de prezentul cod.

Derogări de la condițiile menționate în alin.(1) şi (2) pot fi admise doar în cazurile prevăzute de prezentul cod.

Nemijlocirea procesului de cercetare a probelor de către instanța de judecată care judecă cauza în fond constă în cercetarea în direct, sub toate aspectele a probelor prezentate în instanță de părți sau administrate de către instanță la cererea părților. Nemijlocirea cercetării probelor constă în aceea că: 1) instanţa își întemeiază concluziile sale doar pe acele date factologice care au fost cercetate de ea, constatate şi percepute nemijlocit; 2) sentința poate fi întemeiată doar pe probele cercetate şi apreciate în şedinţa de judecată, 3) probele dobîndite în cadrul urmăririi penale nu pot fi puse la baza sentinţei, dacă nu au fost cercetate în şedinţa de judecată cu participarea părţilor.

Potrivit art. 384 Cod de procedură penală, instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului prin adoptarea sentinței de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal. Sentința se adoptă în numele legii. Sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată şi motivată. Instanța își întemeiază sentința numai pe probele care au fost cercetate în şedinţa de judecată.

Conform art. 389 alin. (1) şi (2) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiţia în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanţa de judecată şi nu poate fi bazată pe presupuneri.

Colegiul penal reține că, sentința de condamnare nu poate fi întemeiată pe presupuneri. Sentința de condamnare trebuie să se bazeze pe probe exacte, când toate versiunile au fost verificate, iar divergențele apărute au fost lichidate şi apreciate corespunzător. Toate îndoielile care nu pot fi înlăturate vor fi interpretate în favoarea inculpatului.

Contradictorialitatea este unul din principiile fundamentale care guvernează procedura penală, în deosebi la faza de judecare a cauzei. În faţa instanței apar două părți egale – partea acuzării şi partea apărării, care trebuie asigurate de către instanță cu posibilități egale de a-şi realiza pozițiile sale, adică urmează a fi asigurat principiul egalității armelor.

În continuare Colegiul penal relevă că, potrivit art. 93 alin. (1) Cod de procedură penală, probele sunt elemente de fapt dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei.

În conformitate cu art.101 alin.(1) şi (2) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinenței, concludenței, utilității şi veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Judecătorul apreciază probele conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele şi în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege.

În acest context, prin prisma alin. (4) art. 100 Cod de procedură penală, toate probele administrate în cauza penală vor fi verificate sub toate aspectele, complet şi obiectiv. Verificarea probelor constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe şi verificarea sursei din care provin probele, în conformitate cu prevederile prezentului cod, prin procedee probatorii respective.

În alt context, la adoptarea sentinței, potrivit prevederilor art. 385 alin. (1) pct. 1-4) Cod de procedură penală, instanța de judecată trebuie să soluționeze următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate : 1) dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul; 2) dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat; 3) dacă fapta întrunește elementele infracțiunii şi de care anume lege penală este prevăzută ea; 4) dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni.

Prin urmare, Colegiul penal reținând aprecierile instanței de fond cu referire la ansamblul probelor administrate de acuzatorul de stat în vederea probării vinovăției inculpaților Ursu Igor *****, Angheluța Mihaela ***** și Angheluța Anatolie ***** în comiterea infracțiunii incriminate și apreciindu-le în coraport cu lucrările instanței de apel efectuate în conformitate cu art. 415 alin. (2^1) Cod de procedură penală atestă că, acuzatorul de stat nu a prezentat instanței de apel probe pertinente, concludente, utile și veridice care apreciate din punct de vedere al coroborării lor să demonstreze faptul comiterii de către inculpați a infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, din care considerente inculpații urmează să fie achitați în temeiul art.390 alin.(1) pct.3) Cod de procedură penală din motiv că fapta inculpaților nu întrunește elementele infracțiunii, concluzie bazată pe următoarele circumstanțe ale cauzei şi prevederile legii. Or, prin probele administrate de acuzatorul de stat în instanța de apel, Colegiul penal a stabilit că acestea prezintă aceiași semnificație probatorie care a fost constatată și de către instanța de fond, respectiv, instanța de apel nu a stabilit nici un temei de a reține o altă apreciere a probelor administrate în cadrul ședinței de judecată în instanța de apel, deoarece acuzatorul de stat nici la judecarea apelului nu a demonstrat vinovăția inculpaților în comiterea faptei prejudiciabile.

Sub aspectul situației de neîntrunire a elementelor infracţiunii se înţeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, însă acţiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracţiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracţiuni, lipseşte latura obiectivă sau subiectivă sau legătura cauzală dintre acestea).

În conformitate cu art.52 alin. (1) Cod penal, se consideră componenţă a infracţiunii totalitatea semnelor obiective şi subiective, stabilite de legea penală, ce califică o faptă prejudiciabilă drept infracţiune concretă.

Alin.(2) al aceluiași articol stabilește că, componența infracțiunii reprezintă baza juridică pentru calificarea infracțiunii potrivit unui articol concret din codul penal.

Conform art.113 alin.(1) Cod penal, se consideră calificare a infracţiunii determinarea şi constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârşite şi semnele componenţei infracţiunii, prevăzute de norma penală.

Potrivit art. 14 alin. (1) Cod penal, infracțiunea este o faptă (acțiune sau inacțiune) prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție şi pasibilă de pedeapsă penală.

Cu referire la componența de infracțiune incriminată inculpaților Ursu Igor *****, Angheluța Mihaela ***** și Angheluța Anatolie ***** Colegiul penal notează că, *obiectul juridic special* al escrocheriei are un caracter complex.

Astfel, *obiectul juridic principal* al infracțiunii date îl formează relațiile sociale cu privire la posesia asupra bunurilor mobile. Subsidiar, *obiectul juridic secundar* al escrocheriei îl constituie relațiile sociale cu privire la libertatea manifestării de voință și la minimul necesar de încredere.

În ipoteza infracțiunii examinate, nu se întrevede un alt procedeu de evitare a comportării necorecte decât atenţia şi prudenţa persoanelor care trebuie să se bizuie pe acel minim de încredere acordat altuia, dar şi să respecte libertatea manifestării de voinţă din partea altuia. Tocmai libertatea manifestării de voinţă, alături de minimul necesar de încredere, sunt indispensabile pentru formarea şi desfăşurarea relaţiilor sociale cu privire la patrimoniu, constituind atribute pentru valoarea socială a patrimoniului, fără de care această valoare nu mai poate genera relaţii sociale normale. Deaceea, urmărind obiectivul asigurării unui climat de credibilitate reciprocă, legiuitorul incriminează în art. 190 Cod penal faptele reunite sub denumirea marginală de escrocherie. Acestea presupun dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane nu prin violență, nu prin amenințare, nici pe ascuns, dar prin înșelăciune sau abuz de încredere *(în redacţia legii în vigoare în momentul comiterii infracţiunii).*

În continuare se reține că, *obiectul material* al escrocheriei este format din bunurile care au o existență materială, sunt create prin munca omului, dispun de valoare materială și cost determinat, fiind bunuri mobile și străine pentru făptuitor.

În cazul concret, delimitarea escrocheriei de încălcarea normelor de drept civil trebuie făcută luându-se în considerație două aspecte de maximă importanță: 1) atitudinea făptuitorului față de faptul transmiterii lui a bunurilor; 2) prezența disponibilității efective a făptuitorului de a-și executa angajamentele.

Aceste două aspecte sunt puse la baza circumstanțelor care trebuie cercetate în vederea constatării lipsei sau prezenței scopului de cupiditate. ...

La fel, pot fi supuse cercetării și alte circumstanțe, nu mai puțin importante: 1) maniera de comportament pe care făptuitorul a manifestat-o după ce i-au fost transmise bunurile (de exemplu, cheltuie imediat banii prevăzuți pentru procurarea unor bunuri destinate victimei); 2) făptuitorul acceptă să-i fie transmise bunurile pe care cu bună-știință nu le va putea valorifica; 3) făptuitorul săvârșește acțiuni care demonstrează nedorința lui de a-și executa angajamentele; 4) făptuitorul își asumă obligații pe care ulterior afirmă că nu este în stare să le îndeplinească.

În contextul dat, din declarațiile inculpaților Ursu Igor *****, Angheluța Mihaela ***** și Angheluța Anatolie *****, precum și declarațiile părții vătămate ********** Colegiul penal constată incontestabil faptul că, pînă la intentarea procesului penal, cît și ulterior după pornirea acestuia, inculpații nu s-au eschivat de la onorarea obligațiilor de plată asumate față de **********, ci din contra, în mod repetat s-au adresat către partea vătămată cu solicitarea de a-i restitui parțial datoria, inițial la stația PECO din *****, propunându-i suma de 80000 lei, iar

ulterior la domiciliul acestuia, cît și telefonic, i s-a propus suma de 100000 lei, urmând ca restul sumei să fie achitată ulterior, însă partea vătămată refuza restituirea parțială a datoriei, insistând asupra achitării integrale a acesteia.

La fel, Colegiul penal conchide că buna-credință a inculpaților Ursu Igor *****, Angheluța Mihaela ***** și Angheluța Anatolie ***** se confirmă prin faptul că după intrarea în posesia cireșilor, în vederea realizării scopului urmărit, aceștea au exportat cireșele în Federația Rusă și le-au plasat spre realizare în piață, aspect ce demonstrează tendința inculpaților de a-şi realiza activitatea comercială după cum a fost stabilit, inclusiv și de a-și onora obligațiunile contractuale față de partea vătămată **********.

Tot aici Colegiul penal consideră necesar de a reliefa că, în cadrul realizării activităților comerciale ambele părți ale tranzacției poartă şi eventual urmează a suporta corespunzător consecințele negative. Or, după cum susțin inculpații, faptul neonorării obligațiunilor de plată față de partea vătămată a fost condiționat de alterarea cireșelor din momentul în care au fost plasate pe piață, fapt care a fost comunicat părții vătămate din start, cît și ulterior pe parcursul desfășurării procesului penal.

Astfel, Colegiul constată că prin discuțiile purtate cu partea vătămată inculpații nu au încercat să se eschiveze de la îndeplinirea obligațiunilor sale contractuale, ci au încercat a negocia şi a obține o reducere a acestora, având în vedere că de la bun început s-a cunoscut despre vulnerabilitatea produsului livrat, iar în final realizând că partea vătămată nu dorește să renegocieze prețul cireșelor, i-au propus acestuia să se achite în rate, oferindu-i din start suma de 80000 lei, iar restul sumei urma să o achite ulterior, deoarece la acel moment din cauza pierderilor suportate nu dispuneau de suma integrală, propunere care însă a fost refuzată de către partea vătămată.

Latura obiectivă a infracțiunii prevăzute la art. 190 Cod penal constă în totalitatea condițiilor cerute de norma de incriminare privitoare la actul de conduită pentru existența infracțiunii.

Astfel, latura obiectivă a infracțiunii se caracterizează printr-un grup de semne ce determină aspectul exterior al comportamentului persoanei. Sunt recunoscute următoarele semne ale laturii obiective: 1) fapta prejudiciabilă alcătuită din două acţiuni (inacţiuni): a) acţiunea principală, care constă în dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane; b) acţiunea sau inacţiunea adiacentă, care constă, în mod alternativ, în înșelăciune sau abuz de încredere;

2) urmările prejudiciabile sub forma prejudiciului patrimonial efectiv al cărui mărime are un caracter considerabil;

3) legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă şi urmările prejudiciabile.

Analizând dispozițiile normelor din Partea specială a Codului penal observăm că numai unul dintre semnele laturii obiective enumerate anterior caracterizează

absolut toate componențele infracțiunii. Acest semn este fapta prejudiciabilă (fapta materială).

Fapta prejudiciabilă (fapta materială) reprezintă semnul principal al laturii obiective şi constă din actul de conduită interzis.

Activitatea fizică ce constituie semnul material al laturii obiective a infracțiunii este desemnată de legiuitor printr-o expresie denumită „*verbum regens*”.

Fără o activitate exterioară nu poate exista infracțiunea. Deci, orice infracțiune reprezintă o faptă, o activitate materială care se manifestă sub formă de acțiune sau inacțiune.

Acțiunea infracțională este aceea prin care se face ceva ce nu trebuie de făcut, ce este interzis printr-o normă de conduită prohibitivă; ea realizează încălcarea unei interdicții şi realizează o acțiune ilicită.

Inacțiunea, sub care se mai poate manifesta fapta prejudiciabilă, înseamnă un comportament pasiv al persoanei, în prezența obligației şi posibilității de a acționa într-un anumit mod, ordonat de lege.

În art. 190 Cod penal, noţiunea de „dobândire ilicită” are sensul autentic de „sustragere”. Nu există nici un temei de a afirma că escrocheria nu este o infracţiune săvârşită prin sustragere.

În doctrină se indică că, acțiunile adiacente a faptei prejudiciabile: înșelăciunea sau abuzul de încredere nu constituie metode ale sustragerii. Ele reprezintă modalități ale acțiunii adiacente care subzistă alături de sustragere, privită ca acţiune principală. Având un rol ajutător, recurgerea la înșelăciune sau la abuz de încredere se produce nu ca un scop în sine, ci în vederea trecerii în sfera patrimonială a făptuitorului (sau a altor persoane) a bunurilor aparținând persoanei înșelate sau de a cărei încredere s-a abuzat.

Prin intermediul înșelăciunii sau al abuzului de încredere făptuitorul exercită o influențare psihică asupra conștiinței şi voinței victimei care, ca şi cum cedând bunurile sale făptuitorului, presupune în mod eronat că ultimul este îndreptățit de a le lua.

În astfel de situații nu se pune la îndoială că se lezează libertatea manifestării de voinţă, concretizată în facultatea persoanei de a adopta, în mod nestingherit, decizii privind dispunerea de bunurile care se află în posesia sa.

Deşi, în aparenţă, victima îşi transmite bunurile benevol către făptuitor, aceasta nu este decât o „prezentare scenică” făcută cu scopul de a demonstra celor din jur (deseori, inclusiv „martorilor oculari” care fac parte din acelaşi grup infracţional) caracterul „legitim” al tranzacției efectuate.

Prin „înşelăciune” se înţelege, după caz: 1) dezinformarea conştientă a victimei, care constă în prezentarea vădit falsă a realităţii (înşelăciunea activă); 2) trecerea sub tăcere a realităţii, când sunt ascunse faptele şi circumstanţele care

trebuie comunicate în cazul săvârşirii cu bună-credinţă şi în conformitate cu legea a tranzacţiei patrimoniale (înşelăciunea pasivă).

În altă privință, în dependenţă de *modus operandis*, modalităţile înşelăciunii sunt: - înşelăciunea verbală; - înşelăciunea în formă scrisă; - înşelăciunea sub forma unor acţiuni concludente (purtarea uniformei de către persoana care nu are acest drept; simularea unei maladii pentru a obţine actul ce confirmă dreptul făptuitorului de a primi foloase materiale; folosirea unor acte sustrase sau găsite etc.).

În funcție de circumstanțele pe care le vizează înșelăciunea, aceasta cunoaște următoarele modalităţi:

- înşelăciunea cu privire la persoana făptuitorului sau a altcuiva (în acest caz, înşelăciunea poate avea ca obiect: identitatea persoanei; calităţile de fapt sau de drept ale persoanei; relaţiile cu alte persoane etc.);

- înşelăciunea cu privire la bunurile pe care făptuitorul le oferă victimei, bunuri care reprezintă mijlocul de săvârşire a infracţiunii prevăzute la art. 190 Cod penal, nu obiectul material al acesteia (în cazul dat, înșelăciunea are ca obiect: existenţa bunurilor; apartenenţa bunurilor; calitatea bunurilor; cantitatea bunurilor etc.);

- înşelăciunea cu privire la anumite acţiuni sau evenimente (de exemplu, cu privire la: cazul asigurat; dispoziția unor terțe persoane privind bunurile; faptul executării unei anumite lucrări; faptul achitării banilor pentru bunurile primite; efectuarea unor cheltuieli etc.);

- înşelăciunea cu privire la promisiuni (în asemenea cazuri, făptuitorul face promisiuni false, de la bun început neavând nici o intenţie să-şi onoreze angajamentul.

Însă, de fiecare dată, anume aceste promisiuni, determinate de necesitățile de moment ale victimei, sunt cele care condiționează transmiterea banilor către făptuitor. Pentru a economisi bani şi timp, victima se lasă convinsă de făptuitor că anume el este cel care îi va soluționa - rapid şi calitativ - problema.

În continuare, cea de-a doua modalitate sub care se înfățișează acțiunea adiacentă în cazul infracțiunii specificate la art. 190 Cod penal este abuzul de încredere. În ipoteza abuzului de încredere, făptuitorul exploatează raporturile de încredere care s-au stabilit între el şi victimă.

Spre deosebire de înșelăciune, în ipoteza abuzului de încredere nu poate fi concepută săvârșirea spontană a infracțiunii, fără o etapă de pregătire relativ îndelungată; - înșelăciunea, ca modalitate a acțiunii adiacente în cadrul faptei prejudiciabile prevăzute la art. 190 Cod penal, comportă suficiență prin ea însăși.

La fel, se notează că neexecutarea obligațiilor care derivă dintr-un act juridic nu poate fi calificată ca infracțiune de escrocherie dacă nu s-a stabilit că s-au

folosit manopere frauduloase față de creditorul obligației până la și pentru încheierea contractului.

Latura subiectivă a infracțiunii se manifestă prin vinovăție sub formă de intenție directă.

De asemenea, la calificarea faptei este obligatorie stabilirea scopului special - a scopului de cupiditate.

Primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată conform art. 190 Cod penal doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul de a sustrage și nu avea intenția să-și onoreze angajamentul asumat.

În cazul infracțiunii prevăzute de art. 190 Cod penal, prezența scopului de sustragere o demonstrează următoarele circumstanțe: - situația financiară extrem de neprielnică a persoanei care își asumă angajamentul la momentul încheierii tranzacției; - lipsa de fundamentare economică a caracterului irealizabil al angajamentului asumat; - lipsa unei activități aducătoare de beneficii, îndreptate spre încasarea mijloacelor bănești necesare onorării angajamentului; - achitarea veniturilor către primii deponenți din contul banilor depuși de deponenții ulteriori; - prezentarea, la încheierea tranzacției, din numele unei persoane juridice inexistente sau înregistrate pe numele unei persoane, de care se folosește o altă persoană pentru a-și atinge interesele etc.

Pe cale de consecință, un alt aspect, considerat extrem de important de Colegiul penal, ce ţine de delimitarea infracțiunii de escrocherie şi încălcarea normelor de drept civil, se referă la: atitudinea făptuitorului faţă de faptul transmiterii lui a bunurilor; şi/sau prezența disponibilității efective a făptuitorului de a-şi executa angajamentele.

Astfel, temeiul aplicării răspunderii, potrivit art. 190 Cod penal, apare doar în cazul imposibilității apărării drepturilor subiective prin mijloacele justiției civile. Atunci când este vorba de două subiecte ale unui raport juridic, trebuie verificată, înainte de toate, ipoteza egalității lor în drepturi. Și numai dacă există indici care exced limitele încălcării normelor dreptului civil, atunci se justifică intervenția legii penale.

Normele de drept civil se aplică în cazul concurenței lor cu art. 190 Cod penal, dacă: 1) există posibilitatea restabilirii valorii lezate prin infracțiune pe calea acțiunilor benevole ale subiectului care a lezat valoarea ori pe calea acțiunii civile; 2) fapta a fost săvârșită în condițiile unui risc întemeiat.

Astfel, sub incidența art. 190 Cod penal trebuie să intre doar acele încălcări care demonstrează rea-voință, fraudă, malversațiune din partea făptuitorului. Nu încape îndoială că atunci când făptuitorul folosește documente false, încheie tranzacții în numele unei persoane juridice inexistente, își arogă funcții şi calități

pe care în realitate nu le are etc., el îşi demonstrează rea-voința în raport cu victima.

Însă, în speță, instanța de apel a constatat că nicidecum nu a fost demonstrat că inculpații Ursu Igor *****, Angheluța Mihaela ***** și Angheluța Anatolie ***** au recurs la procedee frauduloase în detrimentul părții vătămate **********, manifestând rea-voință față de obligațiunile asumate în raport cu acesta, iar prezența la dosar a recipisei din 22.06.2018 eliberate lui ********** de către inculpata Angheluța Mihaela ***** indică cu certitudine existența unui raport juridic guvernat de normele civile, pe cînd legea penală intervine numai în cazul în care există indici ce prevalează limitele încălcării normelor dreptului civil, or, acuzarea de stat nu a prezentat probe care ar demonstra că Ursu Igor *****, Angheluța Mihaela ***** și Angheluța Anatolie ***** încă la momentul intrării în stăpânire a cireșelor urmăreau scopul dobândirii ilicite a acestora și nu aveau intenția să-și onoreze angajamentul asumat.

Totodată, reieșind din declarațiile părții vătămate **********, cît și a inculpaților Ursu Igor *****, Angheluța Mihaela ***** și Angheluța Anatolie *****, se deduce cu certitudine faptul că din partea inculpaților au fost întreprinse un șir de acțiuni în scopul executării obligațiunilor verbale asumate, inclusiv prin recipisa din 22.06.2018, însă care din motive independente de voința inculpaților nu au putut fi realizate, or, partea vătămată ********** refuza cu vehemență restituirea parțială (în rate) a datoriei acumulate, iar aceste circumstanțe ne vorbesc despre lipsa în acțiunile inculpaților a elementelor constitutive ale infracțiunii de escrocherie.

Lipsa în acțiunile inculpaților Ursu Igor *****, Angheluța Mihaela ***** și Angheluța Anatolie ***** a scopului dobândirii ilicite a bunurilor părții vătămate ********** se confirmă și prin conduita acestora după comiterea presupusei infracțiuni, or, din declarațiile părții vătămate ********** se constată indubitabil faptul că pe parcursul anilor între partea vătămată și inculpați au mai existat relații economice, aceștea procurând în diferiți ani atât prune, cît și cireșe, cu care s-a achitat integral, ceea ce ne vorbește despre faptul acționării inculpaților cu bună credință și existența unei situații financiare bune.

În consecință, Colegiul penal subliniază că organul de urmărire penală incorect a încadrat acțiunile lui Ursu Igor *****, Angheluța Mihaela ***** și Angheluța Anatolie ***** drept escrocherie, or, toate probele existente la materialele cauzei penale dovedesc fără echivoc că relațiile apărute între ********** *pe de o parte*, și Ursu Igor *****, Angheluța Mihaela ***** și Angheluța Anatolie *****, *pe de altă parte*, poartă un caracter de ordin civil, reglementate de ramura dreptului civil cu privire la obligații (la caz neexecutarea obligațiilor asumate printr-un contract de vânzare-cumpărare), care urmau a fi soluționate în instanța de drept civil.

În sensul dat Colegiul relevă că, potrivit art. 1 al Protocolul nr. 4 CEDO nimeni nu poate fi privat de libertate sa pentru singurul motiv că nu este în măsură să execute o obligațiune contractuală, prevederi care se referă și la cazul inculpaților, or, în cazul când una dintre părţi, asumându-şi angajamente, nu are posibilitatea, dar întreprinde careva acțiuni în sensul executării obligațiilor, nu poate fi vorba de intenție de dobîndire ilicită.

Raportând obiectul sesizării la jurisprudenţa CtEDO urmează de remarcat că, existenţa unui litigiu de ordin civil nu garantează dreptul de a iniția împotriva unui persoane un proces penal, în vederea tragerii acestuia la răspunderea penală, principiu constituit de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în hotărârea *Asociația victimelor terorismului vs Spania din 12 februarie 2004.*

Potrivit practicii CEDO *(cauza Muşuc vs Moldova)* se constată că, o cauză penală se consideră ilegală pornită atunci când între părți există raporturi civile, care urmează a fi soluționate în modul stabilit de legislația procesual-civilă, iar plângerile şi cererile depuse la organele poliției şi procuraturii pe același fapt pot fi apreciate ca încercare de a antrena organul de urmărire penală în soluționarea unui litigiu civil.

Generalizând aspectele invocate, Colegiul penal concluzionează că vinovăția inculpaților Ursu Igor *****, Angheluța Mihaela ***** și Angheluța Anatolie ***** în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. b), c) Codul penal al RM, individualizată prin escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, săvârșită de două sau mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile *(în vigoare la momentul comiterii infracțiunii)*, nu şi-a găsit confirmare în ședința de judecată *dincolo de orice dubiu rezonabil.*

În acest sens instanța de apel reține că, partea acuzării nu a administrat mijloace de probă care ar furniza informații suficiente referitoare la situația investigată și care ar fi în măsură să înlăture dubiile relevate de speță. Or, în cauza *„Prince HansAdam II de Liechttenstein vs. Allemagne din 12 iulie 2001”* Curtea a statuat că, statele semnatare şi-au asumat obligații de natură să asigure că drepturile garantate de Convenţie să fie concrete şi efective, nu teoretice şi iluzorii, iar cele cuprinse în art. 6 au tocmai acest scop: efectivitatea dreptului la un proces echitabil, impunându-se statelor o obligație de rezultat: adoptarea în ordinea juridică internă a măsurilor corespunzătoare şi a mijloacelor necesare realizării acestei obligații.

În vederea susținerii raționamentelor enunțate mai sus instanţa de apel menționează că, infracțiunea este o faptă (acţiune sau inacţiune) prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, săvârşită cu vinovăție şi pasibilă de pedeapsă penală. Însă, nu constituie infracţiune acţiunea sau inacţiunea care, deşi, formal, conține semnele unei fapte prevăzute de legea penală, dar în esență este un delict civil.

Respectiv, o persoana poate fi supusă răspunderii penale dacă în acţiunile acesteia sunt constatate toate patru elemente obligatorii ale unei infracţiuni: obiectul infracţiunii, latura obiectivă, subiectul, latura subiectivă şi fapta comisă de aceasta este pasibilă răspunderii penale.

În conformitate cu art. 8 Cod de procedură penală, persoana acuzată de săvîrşirea unei infracţiuni este prezumată nevinovată atîta timp cît vinovăţia sa nu-i va fi dovedită, în modul prevăzut de prezentul cod, într-un proces judiciar public, în cadrul căruia îi vor fi asigurate toate garanţiile necesare apărării sale, şi nu va fi constatată printr-o hotărîre judecătorească de condamnare definitivă. Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăţia sa. Concluziile despre vinovăţia persoanei de săvîrşirea infracţiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condiţiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuitului, învinuitului, inculpatului.

Conform prevederilor art.101 alin.(1) şi (2) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinenţei, concludenţei, utilităţii şi veridicităţii ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor. Reprezentantul organului de urmărire penală sau judecătorul apreciază probele conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele şi în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege.

La fel, se relevă că instanţa de judecată nu trebuie să pornească de la ideea preconcepută că inculpatul a săvârşit într-adevăr fapta imputată; or, *per a contrario* se încălcă principiul prezumţiei nevinovăţiei, garantat de articolul 21 din Constituţie.

Colegiul penal subliniază că, regula *in dubio pro reo* constituie un complement al prezumţiei de nevinovăţie, un principiu instituţional care reflectă modul în care principiul aflării adevărului se regăseşte în materia probaţiunii. Ea se explică prin aceea că, în măsura în care, în pofida dovezilor administrate pentru susţinerea vinovăţiei celui acuzat, îndoiala persistă în ce priveşte vinovăţia, atunci îndoiala este echivalentă cu o probă pozitivă de nevinovăţie.

Corelativ, concluziile despre vinovăţia persoanei de săvârşirea infracţiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Existenţa unor probe dincolo de orice îndoială rezonabilă constituie o componentă esenţială a dreptului la un proces echitabil şi instituie în sarcina acuzării obligaţia de a proba toate elementele vinovăţiei de o manieră aptă să înlăture dubiul.

Totodată Colegiul penal menționează că, Curtea Europeană în Cauza Constantin Florea împotriva României *(Cererea nr. 21534/05, 19 iunie 2012)* subliniază că prezumția de nevinovăție consacrată la art. 6 § 2 face parte din elementele noțiunii de proces echitabil în materie penală, prevăzut la paragraful 1 *(Deweer împotriva Belgiei, 27 februarie 1980, pct. 56, seria A nr. 35)* şi trebuie interpretată având în vedere jurisprudența Curții în domeniu.

Curtea a examinat deja cereri din punct de vedere al celor două paragrafe coroborate *(Bernard împotriva Franţei, 23 aprilie 1998, pct. 37, Culegere de hotărâri şi decizii 1998-II, şi Janosevic împotriva Suediei, nr. 34619/97, pct. 96, CEDO 2002-VII)* şi a hotărât că art. 6 § 2 reglementa întreaga procedură, indiferent de rezultatul procesului şi inclusiv în cazul în care acestea au fost oprite ca urmare a intervenției prescripției *(Minelli împotriva Elveţiei, 25 martie 1983, pct. 25 şi urm., seria A nr. 62, şi Didu).*

Nerespectarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului şi încălcarea prevederilor art. 24 şi art. 26 din Codul de procedură penală, care îl **obligă pe acuzatorul de stat, după o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanța, să prezinte în ședința de judecată anumite probe în susținerea acuzațiilor penale aduse inculpatului,** urmează să fie apreciată ca nesusținere a acuzațiilor penale în privința inculpatului în cadrul examinării apelului declarat împotriva sentinței de achitare.

Ignorarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului şi încălcarea prevederilor art. 24 şi art. 26 din Codul de procedură penală lezează dreptul inculpatului la un proces echitabil, drept garantat de art.6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

Vinovăția persoanei în săvârșirea faptei se consideră dovedită numai în cazul când instanța de judecată, călăuzindu-se de principiul prezumției nevinovăției, cercetând nemijlocit toate probele prezentate, iar îndoielile, care nu pot fi înlăturate, fiind interpretate în favoarea inculpatului şi în limita unei proceduri legale, a dat răspunsuri la toate chestiunile prevăzute în art. 385 Cod de procedură penală.

Conform prevederilor art.389 alin.(1) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în cazul în care în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului a fost confirmată prin ansamblu de probe cercetate de instanța de judecată.

În prezența acestor circumstanțe, Colegiul penal ajunge la ferma convingere că nu există nici un temei de fapt şi de drept pentru a-i condamna pe Ursu Igor *****, Angheluța Mihaela ***** și Angheluța Anatolie ***** în baza art. 190 alin. (2) lit. b), c) Cod penal al RM, din care motive argumentele acuzatorului de stat privind existența în acțiunile inculpaților a infracțiunii de escrocherie expuse în cererea de apel rămân a fi pur teoretice și lipsite de suport probator.

În conformitate cu art.390 alin.(1) pct.3) Cod de procedură penală, sentința de achitare se adoptă dacă fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

În circumstanțele specificate, având în vedere că inculpații Ursu Igor *****, Angheluța Mihaela ***** și Angheluța Anatolie ***** beneficiază de prezumția de nevinovăție, în condițiile în care probele administrate de partea acuzării la dosar nu sunt în măsură să răstoarne această prezumție și să demonstreze că aceștea au

acționat în scopul dobândirii ilicite a bunurilor (cireșilor) ce aparțin părții vătămate **********, în scop cupidant, instanța de apel concluzionează că în privința inculpaților Ursu Igor *****, Angheluța Mihaela ***** și Angheluța Anatolie ***** se impune adoptarea unei sentințe de achitare din motiv că fapta acestora nu întrunește elementele infracțiunii de escrocherie.

Generalizând aspectele invocate, Colegiul penal ajunge la concluzia de a admite apelul procurorului în Procuratura raionului Edineț Nadejda Podgurschi declarat împotriva sentinței Judecătoriei Edineț sediul Central din 16 decembrie 2021 din alte motive decât cele invocate, inclusiv din oficiu în baza art.409 alin.(2) Cod de procedură penală, cu casarea integrală a respectivei sentințe și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, în sensul enunțat supra.

În conformitate cu prevederile art.415 alin.(1) pct.2), art.art.416-418 Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Apelul procurorului în Procuratura raionului Edineț Nadejda Podgurschi declarat împotriva sentinței Judecătoriei Edineț sediul Central din 16 decembrie 2021 în cauza penală în privința lui Ursu Igor *****, Angheluța Mihaela ***** și Angheluța Anatolie ***** se admite din alte motive decât cele invocate, inclusiv din oficiu în baza art.409 alin.(2) Cod de procedură penală, cu casarea integrală a sentinței menționate și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

În conformitate cu art.390 alin.(1) pct.3) Cod de procedură penală, Ursu Igor ***** învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. b), c) Cod penal al RM se achită pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

În conformitate cu art.390 alin.(1) pct.3) Cod de procedură penală, Angheluța Mihaela ***** învinuită în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. b), c) Cod penal al RM se achită pe motiv că fapta inculpatei nu întrunește elementele infracțiunii.

În conformitate cu art.390 alin.(1) pct.3) Cod de procedură penală, Angheluța Anatolie ***** învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. b), c) Cod penal al RM se achită pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Decizia este susceptibilă de a fi pusă în executare din momentul adoptării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la data comunicării deciziei integrale.

Dispozitivul deciziei integrale pronunțat public şi decizia integrală înmânată părților la 07.11.2023.

Preşedintele de şedinţă, judecătorul: Gheorghe Scutelnic

Judecătorii: Viorel Pușcaș

Oleg Moraru